

methode voor onderzoekingen op dit gebied een goed uitgangspunt biedt.

Het onderzoek werd uitgevoerd in het Colgate-Palmolive Research Center te Piscataway.

Visser – Hilversum

284. Zur zahnärztlicher Betreuung alter Menschen.

G. Knolle, M. Strassburg. Dtsch. Z.Z. 25: 94, 1970.

Dank zij de vooruitgang op geneeskundig, hygiënisch, maatschappelijk en technologisch gebied is de gemiddelde levensverwachting gedurende deze eeuw sterk gestegen: zij ligt thans in de buurt van 70 jaar. Het aantal personen boven 60 jaar, dat in Duitsland omstreeks 1900 nog 7 % van de totale bevolking bedroeg, is inmiddels gestegen tot omstreeks 18 %. Met deze verschuiving in de samenstelling van de bevolking zijn diverse problemen in het leven groepen, die niet alleen gerontologische resp. geriatrische, maar ook sociologische aspecten betreffen. Bij dat laatste wordt in het bijzonder gedacht aan de betrekkingen tussen bejaarden en de wereld om hen heen. Velen leven bv. in bejaardentehuizen onder tamelijk geïsoleerde omstandigheden.

De auteurs stelden, o.a. door middel van enquêtes, bij

500 bewoners (65 jaar en ouder) van bejaardentehuizen een onderzoek in naar de toestand van mondholte en gebit. Tevens gingen zij na in hoeverre nog sprake was van regelmatige gebitsverzorging resp. van de behoefte daaraan. Uit de aard der zaak betrof het hier een speciale groep van bejaarden, bij wie het contact met de buitenwereld, bv. door het niet meer in leven zijn van de huwelijkspartner, grotendeels verloren was gegaan.

Zoals te verwachten was, lieten bij de meesten van deze mensen de toestand van de mond en de gebitsverzorging veel te wensen: 60 % was tandeloos en 30 % toonde een gebrekkig restgebit. Relatief hoog was het aantal personen, ook onder de volkomen tandelozen, dat geen prothese droeg. Van de 360 prothesen (totaal resp. partieel) bestonden 110 nog uit rubber, vaak met gummizuiger: een aanduiding dus dat deze vervangingen jarenlang in onveranderde vorm waren gedragen.

Om voor deze mensen een in hygiënisch, functioneel en esthetisch opzicht aanvaardbare toestand te bereiken, zouden speciale sociale maatregelen moeten worden getroffen. Dan zou ook de tandheelkunde ertoe kunnen bijdragen dat de ouderdom een niet al te zware last of – zoals de auteurs het uitdrukken – een biologische tragedie wordt.

Visser – Hilversum

BEROEPSBELANGEN

INDEX TO DENTAL LITERATURE

E. DE GRAAFF

Sinds 1965 wordt de Index to Dental Literature (IDL), een index op het gebied van de tandheelkundige literatuur, samengesteld door de computer van MEDLARS (Medical Literature Analysis and Retrieval System) en gedrukt door GRACE (Graphic Arts Composing Equipment) van de National Library of Medicine in Washington.

Basis

Als basis voor de IDL geldt de data-bank van het computersysteem van Index Medicus. In 1969 werden daar 224.000 artikelen uit 3000 tijdschriften in opgeslagen. In deze 3000 tijdschriften zijn 103 tandheelkundige begrepen. Aan deze basis worden de artikelen toegevoegd van 337 andere tandheelkundige tijdschriften.

Elk opgeslagen tijdschriftartikel is afzonderlijk geïndiceerd op 5 à 10 trefwoorden, ontleend aan een gestandaardiseerd vocabulaire, de z.g. MESH (Medical Subject Headings). Elk trefwoord (Main Heading) is weer in te delen in ondertrefwoorden (Subheadings), b.v. anatomy, physiology, blood supply, diagnosis, occurrence, surgery e.d. (60 in totaal).

Voor Index Medicus worden de trefwoorden verdeeld in drie waarderingsklassen:

*Uit de Medische afdeling
van de Universiteitsbibliotheek
van de Katholieke Universiteit
te Nijmegen.*

1. IM-headings. Dit zijn de belangrijkste aspecten van het artikel. Onder deze trefwoorden wordt het artikel in Index Medicus (IM) afgedrukt.

2. NIM-headings. Dit zijn de secundaire aspecten van het artikel. Dit onderwerp wordt weliswaar in het artikel vernoemd, maar vormt niet de hoofdinhoud.

Onder deze trefwoorden staan de artikelen *niet* in Index Medicus (NIM) afgedrukt. Alleen via de computer is het op deze ingang te benaderen.

3. Check-tags. Elk artikel wordt geïndiceerd op een formulier daarvoor ontworpen. Van te voren zijn hier speciale aspecten gedrukt, die worden afgechecked als het artikel daaraan voldoet. Het betreft hier leeftijdsgroepen, human, female, male, gebruikt proefdier, historische aspecten e.d. Deze check-tags dienen om rechtstreeks aan de computer gestelde vragen nader te preciseren. Zij worden in de gedrukte Index Medicus niet opgenomen.

Samenstelling van IDL

Uit het bestaande MESH vocabulaire is een selectie gemaakt van typisch tandheelkundige trefwoorden. De computer krijgt nu eens per kwartaal de opdracht om uit de boven beschreven basis die artikelen af te drukken (onder

Only dental journals are listed here, with abbreviations given first. For nondental journals see Index Medicus. Journals marked * are included also in Index Medicus.

- * Acta Odont Scand
ACTA ODONTOLOGICA SCANDINAVICA (Stockholm)
- Acta Odont Venez
ACTA ODONTOLOGICA VENEZOLANA (Caracas)
- * Acta Stomat Belg
ACTA STOMATOLOGICA BELGICA (Bruxelles)
- Acta Stomat Croat
ACTA STOMATOLOGICA CROATICA (Zagreb)
- Acta Stomat Hellen

- An Inst Invest Odont (Maracaibo)
ANALES; INSTITUTO de INVESTIGACIONES ODONTOLOGICAS (Maracaibo)
- Anesth Progr
ANESTHESIA PROGRESS; JOURNAL of the AMERICAN DENTAL SOCIETY of ANESTHESIOLOGY (Los Angeles)
- * Angle Orthodont
ANGLE ORTHODONTIST (Appleton)
- * Ann Dent
ANNALS of DENTISTRY (New York)
- * Ann Odontostomat (Lyon)
ANNALES ODONTO-STOMATOLOGIQUES (Lyon)
- * Ann Stomat (Roma)
ANNALI di STOMATOLOGIA (Roma)

Afb. 1. Tijdschriftenlijst. (Facsimile uit Index to Dental Literature: Publications indexed.)

trefwoord en onder auteursnaam) die erin zijn opgeslagen en waaraan zo'n tandheekkundig trefwoord is verleend (IM of NIM).

De artikelen uit de toegevoegde 337 tandheekkundige tijdschriften zijn niet zo subtiel geïndiceerd. Hieraan zijn alleen IM-headings toegekend en de check-tags ontbreken. Er is een soort check-tag t.w. „special dental list”. Elk artikel uit deze groep tijdschriften wordt nu ook afgedrukt, ongeacht het onderwerp, tandheekkundig of niet. (Uiteraard moet het te vangen zijn in een MESH-term, anders kan de computer het niet opslaan.)

Het resultaat is nu, dat in IDL alle artikelen uit het systeem te vinden zijn als ze over een tandheekkundig onderwerp (al is het maar zijdelings) handelen en/of als ze in enig tandheekkundig tijdschrift zijn verschenen. Het is te verwachten, dat artikelen over niet-tandheekkundige onderwerpen, die in tandheekkundige tijdschriften staan, wel een tandheekkundig aspect hebben. Zo vindt men in Index Medicus 1968 onder het trefwoord „Antigen-antibody reactions” 422 artikelen en in IDL 1968 slechts 3. Deze drie, ontleend aan tandheekkundige tijdschriften, handelen resp. over gingiva, periodontal disease en dental pulp. (Onder deze trefwoorden zijn ze vanzelfsprekend óók opgenomen.) Op deze wijze werkt de IDL selecterend. Maar ook naar de andere zijde heeft de gevolgde politiek gevolgen. Zo vind ik onder „Periodontal diseases – etiology” het volgende artikel: Gustafson, G. T.: Hypersensitivity mechanisms in bacterial inflammation. Acta Path. Scand. 1968. Dit artikel vind ik niet in Index Medicus onder dit trefwoord, maar het is daaronder alleen als NIM in de databank opgeslagen. Het artikel zal dan ook niet in hoofdzak over de etiologie van de parodontose handelen, maar daar slechts ten dele over gaan.

Door de speciale programmering komt het er nu wel uit.

Inhoud en verschijningswijze

De IDL verschijnt cumulerend per kwartaal. Dat wil zeggen, dat het voorafgaande kwartaaldeel in het daaropvolgende is verwerkt en dus overbodig is geworden. Als vier-

de kwartaal verschijnt het jaardeel, dat gebonden is. De prijs is \$20.- voor een jaarabonnement en \$10.- indien men alleen het gebonden jaardeel wil ontvangen.

Behalve de index op tijdschriftartikelen, waarvan tot nog toe alleen sprake is geweest, bevat de IDL de volgende rubrieken:

1. Dental books published in the year 19 . . . Deze chronologie betekent dat die tandheekkundige boeken worden opgenomen (alfabetisch op auteursnaam), waarvan men in dat jaar kennis heeft kunnen nemen. Er staan dus ook oudere boeken in deze lijst vermeld.
2. Tandheekkundige dissertaties. Deze staan op twee wijzen geordend: Volgens land en dan volgens universiteit of instituut, en alfabetisch volgens auteur.
3. Lijst van tijdschriften (afb. 1). In deze lijst worden tegenwoordig alleen nog typisch tandheekkundige tijdschriften opgenomen. Voor de overige wordt naar de complete lijst in Index Medicus verwezen. De tijdschrifttitels staan hier in afkorting gegeven, gevolgd door de volledige titel met de plaats van uitgave, indien die niet uit de titel blijkt. Deze lijst van afkortingen, die vrijwel alle in de wereld verschijnende tandheekkundige tijdschriften bevat, kan tevens goed dienen als gestandaardiseerd afkortingssysteem.
4. Een alfabetische lijst van de tandheekkundige trefwoorden (afb. 2 en 3); voor een volledige lijst en voor een systematische rangschikking wordt weer naar Index Medicus verwezen. Deze MESH (Medical Subject Headings) is los verkrijgbaar en bevat 7300 termen. (Prijs \$3.-.)
5. Bibliografie van overzichtsartikelen op tandheekkundig gebied. Eerst alfabetisch op trefwoord en dan op auteur. Onder een overzichtsartikel (Dental review) wordt over het algemeen een artikel verstaan met een uitgebreide bibliografie.
6. De eigenlijke Index to Dental Literature, d.w.z. de opgave van tijdschriftartikelen gerangschikt volgens trefwoord, en gevolgd door een opgave van dezelfde artikelen volgens auteur. In het trefwoordendeel (afb. 4) zijn alle artikelen in het Engels vermeld, met opgave

AMELOGENESIS (G1) XR Dental enamel (A3)	CALCIUM (D1) see also related Hypercalcemia (C13) Hypocalcemia (C13)
AMELOGENESIS IMPERFECTA (C16)	CALCIUM HYDROXIDE (D1) XR Dental cavity lining (E6) XR Dental pulp capping (E6)
AMERICAN DENTAL ASSOCIATION (N3)	CALCIUM METABOLISM DISORDERS (C13)
ANALGESIA (E3) XR Pain (C17, F, G1)	CANINE TOOTH see CUSPID (A3)
ANALGESICS AND ANTIPYRETICS (D6) XU Antipyretics (D6) XR Fever (C17)	CANKER SORE see under STOMATITIS, APHTHOUS (C1, C4)
ANESTHESIA, DENTAL (E3, E6)	CARCINOMA, EPIDERMOID (C2) XU Bowen's disease (C2)
ANESTHESIA, GENERAL (E3)	
ANESTHESIA, LOCAL (E3)	
ANESTHETICS, LOCAL (D6)	
ANKYLOGLOSSIA see under TONGUE (A3) *abnormalities	
ANODONTIA (C16)	

Afb. 2. Trefwoordenlijst. (Facsimile uit Index to Dental Literature: Dental Subject Headings, Alphabetical listing.)

*enzymology (A, B, C, F)	*surgery (A, C, F)
*etiology (C, F)	*therapeutic use (D, H)
*familial & genetic (C, F)	*therapy (C, F)
*growth & development (A, B)	*toxicity (J)
*history (C, D, E, F, G, H, I, J, K, L, M, N)	*transplantation (A)
*immunology (A, B, C)	*urine (C, D, F)
*injuries (A)	*utilization (E, L, N)
*innervation (A)	*veterinary (C, E)

These subheadings may be used only in conjunction with the category or categories indicated. For example: *abnormalities may be used only with A (Anatomy); *drug effects may be employed with A (Anatomy), B (Organisms), F (Psy-

chiatry and Psychology) and G (Biological Sciences). For complete explanation of subheading application the user should consult MeSH, Part 2, Vol. 10, No. 1, 1969.

Afb. 3. Ondertrefwoorden. (Facsimile uit Index to Dental Literature: Subheadings.)

van de oorspronkelijke taal; in het auteursregister (afb. 5) staan de titels van de artikelen in de eigenlijke taal (behalve de Japanse en Chinese).

Vragen rechtstreeks aan het computersysteem

Er is een mogelijkheid om vragen rechtstreeks aan het computersysteem te stellen. De data-bank is te vergelijken met de tape van een bandrecorder. Deze tapes zijn gemultipliceerd en op verschillende centra aanwezig. In Europa o.a. in Stockholm en in Boston Spa (Engeland). Voor Nederland zijn vier punten aangewezen, waar in het systeem opgeleide bibliothecarissen vragen kunnen programmeren en naar een van die centra doorgeven:

Bibliotheek Fac. Diergeneeskunde, Utrecht;
Med. Afd. Universiteitsbibliotheek, Vrije Universiteit, Amsterdam;
Med. Afd. Universiteitsbibliotheek, Groningen;
Med. Afd. Universiteitsbibliotheek, Nijmegen.

Indien de vraag een tandheelkundig onderwerp betreft, is het meestal niet zinvol om deze weg te bewandelen. Immers in de gedrukte IDL staat evenveel als de computer bevat. Wel kan de computer sorterend werken door verschillende trefwoorden tegen elkaar af te checken. Maar veelal is in een dergelijke vraag een element te vinden, dat in de gedrukte IDL nog wel te overzien is binnen redelijke

ACCREDITATION

Accreditation of dental laboratories. Raskin RB. Bull Tenth Dist Dent Soc (Rockville Centre) 20:5-6, Oct 68
The Taylor report. Johnson JH. J Ontario Dent Ass 45:355-9, Sep 68
James Conally graduates first class of twelve. Floz SC. Texas Dent J 86:13, Nov 68

ACETANILIDE

PHARMACODYNAMICS

[Clinical study of a new local blocking agent with a polypeptide vasoconstrictor (Citaneft-Octapresin) in patients with cardiovascular and other changes] Nava Rivera A, et al. ADM 24:567-79, Nov-Dec 67 (Spa)

COMPLICATIONS

[Periodontal disease and acidic diet] Moreira Y. Rev Esp Parodontia 4:319-23, Sep-Oct 66 (Spa)

ACIDS

[Cytochemical significance of tissue fixation. 6. On the effect of the concentration of acid and alkali at the fixing fluid] Shibata T. Aichi Gakuin J Dent Sci 5:42-9, Sep 67 (Jap)

ACOUSTIC TRAUMA

ETIOLOGY

[Injurious effect of high speed equipment on the hearing of the dentist] Rev Cent Amer Odont 5:41, Jan-May 68 (Spa)

Impression trays. Allred H, et al. Dent Pract (Bristol) 19:39-44, Oct 68
Pin retention in pedodontics. Watson RJ. J Dent Child 35:476-82, Nov 68
Duplication of the natural anterior teeth by the use of plastics. McIntyre HW. Texas Dent J 86:4-6, Nov 68
[A comparative study on marginal leakage around acrylic fillings and around vinyl fillings containing an inorganic ingredient] Kantola S. Suom Hammaslaak Toim 64:170-3, 1968 (Fin)
[Bite splints and mouthpieces] Drum W. Zahnärzt Prax 19:145-8, 1 Jul 68 (Ger)
[Polymers of acrylamide and some of their properties] Blitner J. Zahntechnk (Zurich) 26:284-8, Jul-Aug 68 (Ger)
[Modern concepts regarding cast crowns with acrylic facing] Negro AT. Rev Circ Argent Odont 31:23-31, Jul 68 (Spa)
[The telescope crown and the acrylic partial denture] Marić D, et al. Stomat Glas Srbije 15:182-90, May-Jul 68 (Cro)
[The direct rebasing of dentures with soft

Afb. 4. Geïndiceerde tijdschriftartikelen. (Facsimile uit Index to Dental Literature: Subject section.)

Agostoni A see Conterno G
Agren E, Arwill T: High-speed or conventional dental equipment for the removal of bone in oral surgery. 3. A histologic and microradiographic study on bone repair in the rabbit. Acta Odont Scand 26:233-46, Aug 68
Agrestini P, Barone G: Sul danno estetico da traumatismi maxillo-facciali. Ann Stomat (Roma) 17:677-96, Sep 68 (Its)
Aguye Almerin LS: Estudio clínico de un nuevo analgésico para odontología. Rev Esp Estomat 16:213-6, May-Jun 68 (Spa)
Ahlgren J: Kinesiology of the mandible. An EMG study. Acta Odont Scand 25:593-611, Dec 67
Ahlén JB: Recommendations for a senior seminar in periodontology. Dent Stud Mag 47:35 passim, Oct 68
Ahrens G, Müller G: Ausmass, Verteilung und Dauerhaftigkeit von Zahnbelägen. Ein klinische Studie an 32 Probanden. Deutsch Zahnärztl Z 23:378-85, Sep 68 (Ger)
Aimard G, Bochu M, Aimard P, et al: Du rôle possible de l'infection dentaire dans la genèse des accidents vasculaires cérébraux des jeunes sujets. Lyon Med 217:817-23, 12 Mar 67 (Fre)
Aimard P see Aimard G
Ainamo J, Aivasaalo L: Halluodon hampaatutkimus. II. Suun hygienia ja parodontiumin tila. Suom Hammaslaak Toim 64:162-9, 1968 (Fin)

Allen GH, Kennedy WF Jr, Toias AG, et al: Comparative cardiovascular effects of general anesthesia for outpatient oral surgery. J Oral Surg 28:784-9, Dec 68
Allen GD see Meyer R
Allen LJ see Rose HP
Allen WR: Sialography. A significant contribution in the diagnosis and surgical management of salivary gland disease. J Kansas Med Soc 69:516-23, Nov 68
Allenby RW: Work simplification for the lone dentist. Dent Survey 44:43-3, Jul 68
Allman DM: Deans of dental schools. J Dent Educ 32:436-40, Dec 68
Allred H, Gear VD, Inglis AT, et al: The application of thermoforming techniques in dentistry. Dent Pract (Bristol) 19:2-7, Sep 68
Allred H, Gear VD, Inglis AT, et al: An investigation into the use of thermoformed special impression trays. Dent Pract (Bristol) 19:39-44, Oct 68
Almazan MA: La dentadura del virrey. (Spa) ADM 25:445-8, Sep-Oct 68
Allofsin FR, Pinto B: The double life of Dr. Allofsin. Dent Manage 8:62-62 passim, Nov 68
Aloaso del Hoyo J see Colmenero Ruiz E
Altman ZB see Finkel'shtein MA
Alvarez N, Biocetti EL, Bracco OC: Trasplantes autógenos de gérmenes de terceros molares. Rev Asoc Odont Argent 58:189-200, Jun 68 (Spa)

metabolic effects. Advances Enzym 31:51-75, 1968 (48 ref.)
Angelici D, Pourtois M: The role of acid phosphatase in the fusion of the secondary palate. J Embryol Exp Morph 20:15-23, Aug 68
Aun LK: Dentures for anodontia cases. Dent J Malaysia Singapore 8:29-32, Feb 68
Aunerth G: The functionally generated path technique for the construction of inlays, crowns, and bridges. Odont Rev (Malmo) 19:211-23, 1968
Aunerth G, Norberg KA: Adrenergic vasoconstrictor innervation in the human dental pulp. Acta Odont Scand 26:89-93, May 68
Antila R see Pöhto P
Antonelli A see Ottoboni A
Antoniazzi JH, Mörz IA, Nygaard-Ostby E: Assessment of the sealing properties of root filling materials. Odont T 78:361-71, 28 Jun 68
Antow G see Welkow B
Appaix A, Pech A, Vidal A: L'extension latérale des fibromes naso-pharyngiens. J Franc Otorhinolaryng 17:467-12, May 68 (Fre)
Appiani E: Abordaje para la parotidectomia y transplante muscular. Prens Med Argent 54:1242-3, 18 Aug 67 (Spa)
Appley RC, Ludwig TP: Patient evaluation for removable partial denture therapy. Iowa Dent J 54:31-4, Dec 68

Afb. 5. Tijdschriftartikelen geordend op auteursnaam en in de oorspronkelijke taal vermeld. (Facsimile uit Index to Dental Literature: Name section.)

tijd. Over het verschil tussen manuele en machinale technieken bij literatuur-research is al veel gediscussieerd, maar bij IDL zal de manuele (thumb and eyeball) methode meestal het snelste en doeltreffendste zijn. Anders ligt het voor zuiver medische onderwerpen. Daarvoor zou men in voorkomende gevallen advies in kunnen winnen bij een van de genoemde bibliotheken.

Conclusie

De Index to Dental Literature is een goed en betrekkelijk goedkoop „bijproduct” van het MEDLARS-systeem. De trefwoorden zijn niet altijd verfijnd genoeg om een direct

antwoord te vinden. Men moet dan naar een ruimere term. In zekere zin geeft IDL teveel. Er worden tijdschriften geïndiceerd die men nooit te pakken zal kunnen krijgen en in talen, die niemand lezen kan. Het is soms moeilijk uit te maken of een artikel grotendeels handelt over het gezochte onderwerp, of slechts zeer terloops. Al met al is IDL een monumentaal werk, dat zijn weerga niet vindt in de betrekkelijk lange geschiedenis van tandheelkundige literatuurdocumentatie.

Universiteitsbibliotheek,
Medische Afdeling,
Geert Groteplein 21,
Nijmegen.